

Preses relīze
Luksemburgā, 2016. gada 7. decembrī

ES palīdzība Ukrainai: rezultāti līdz šim ir “trausli”, secina revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu Ukrainai sniegtajai ES palīdzībai ir bijusi ierobežota ietekme un, lai gan tagad reformas notiek ar jaunu sparū, līdzšinējie rezultāti joprojām ir trausli. Lielā daļā revidētā perioda ES palīdzības efektivitāti ierobežoja nestabilais politiskais, likumdošanas un administratīvais konteksts, secina revidenti.

Revidenti vērtēja, vai ar Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta sniegto palīdzību efektīvi tika atbalstītas Ukrainas reformas. Revidenti aplūkoja publisko finanšu pārvaldību un korupcijas apkarošanu, kā arī gāzes nozari laika posmā no 2007. līdz 2015. gadam.

ES un Ukrainas sadarbība kļuva intensīvāka pēc 2014. gada Maidana notikumiem, atzīst revidenti, bet Ukrainas problēmas joprojām ļoti ietekmē reformu procesu, un bijušo vai jauno oligarhu radītais risks joprojām ir liels. ES strauji reaģēja uz 2014. gada krīzi un septiņu gadu laikā kopā piešķīra 11,2 miljardus EUR. Bet tas bija ārkārtas risinājums. ES ātri piešķīra un izmaksāja lielas naudas summas bez iepriekš izstrādātas stratēģijas.

“ES atbalsts Ukrainai joprojām ir uzlabojams process, kaut arī Komisija ir veikusi labus pasākumus,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Szabolcs Fazakas. “Mūsu revīzijas laikā bija vērojama spēcīga politiskā apņemšanās veikt valsts pārvaldes reformu, taču to apdraudēja biežas vadības maiņas, un zemas algas radīja auglīgu augsni korupcijai. Lai sasniegtu mērķus, vēl ir jāveic papildu pasākumi.”

Revidenti zināmā mērā konstatēja taustāmus un ilgtspējīgus rezultātus saistībā ar publisko finanšu reformu, kā arī uzlabotu pretkorupcijas satvaru. Tomēr laikā no 2007. līdz 2013. gadam publisko finanšu pārvaldība Eiropas Savienības un Ukrainas dialogā pārsvarā ieņēma pieticīgu vietu. Līdz 2014. gadam Ukrainas valdības apņemšanās īstenot reformu procesu bija ierobežota, tāpēc iznākumi bija nepilnīgi un aizkavēti. Korupcijas apkarošanu pastiprināja pēc tam, kad 2011. gadā tika pieņemts vīzu režīma liberalizācijas rīcības plāns, kā arī pēc Maidana notikumiem, kad uzlabojās sadarbība. Kaut arī kopš 2014. gada reformas notiek ar jaunu sparū, līdz šim sasniegtie rezultāti joprojām ir trausli. Pretkorupcijas pasākumu rezultāti vēl jāgaida.

Budžeta atbalsta un finansiālās palīdzības plānošanu ietekmēja nepilnības, kas bija vērojamas saistībā ar atbalsta sniegšanas nosacījumu izvirzīšanu vai šo nosacījumu izpildes novērtēšanu. Taču ES palīdzības īstenošanas uzraudzība pārsvarā bija efektīva, un budžeta atbalsta maksājumu apturēšana 2011.–2013. gadā veicināja publisko finanšu pārvaldības prioritāšu risināšanu.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.
Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – preses sekretārs T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Gāzes nozarē daļēji sekmīgi ir izdevies uzlabot pārvaldību un nodrošināt ES apgādi caur Ukrainu, bet ES un Ukrainas dialogu par gāzes jautājumiem nelabvēlīgi ietekmēja Ukrainas svārstīgā apņemšanās un ES ieinteresēto personu atšķirīgie viedokļi. Sniedzot ES palīdzību ar mērķi uzlabot gāzes nozares pārvaldību un piegādes drošību, tika izvirzīti attiecīgi nosacījumi, bet daži no tiem bija neskaidri un grūti novērtējami. Reizēm uzraudzības nolūkiem trūka kvalitatīvu datu un ES un Ukrainas kopīgie ziņojumi nesniedza pietiekami detalizētus skaidrojumus par grūtībām. Līdz 2014. gadam ES palīdzība maz ietekmēja Ukrainas gāzes nozares darbību un deva neviendabīgus rezultātus saistībā ar piegādes drošību. Tomēr vēlāk tika panākts viens nozīmīgs sasniegums, proti, 2015. gada aprīlī Ukrainā pieņēma gāzes likumu, kurš saskan ar ES trešo enerģētikas tiesību aktu kopumu.

Revidenti ir sagatavojuši vairākus ieteikumus, kuru izpilde ļautu uzlabot ES palīdzību Ukrainai. Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam jāveic šādi pasākumi:

- dialogā ar Ukrainu vairāk jāuzsver publisko finanšu pārvaldība,
- jāuzlabo finansiālās palīdzības saņemšanas nosacījumi un finansiālās palīdzības izmaksāšana,
- jānostiprina palīdzības īstenošanas uzraudzība,
- vairāk jāuzsver reformu īstenošanas efektivitāte un ilgtspēja,
- jāveic pasākumi ar mērķi uzlabot Ukrainai gāzes nozarē sniegtās ES palīdzības efektivitāti.

Piezīmes izdevējiem

Ukraina ir viens no Eiropas Savienības lielākajiem un politiski svarīgākajiem kaimiņiem. Valstij raksturīga iestāžu un politiskā nestabilitāte, pārvaldības problēmas un ekonomiskās un finansiālās grūtības.

Kopš neatkarības iegūšanas 1991. gadā Ukrainas ekonomiskais sniegums ir bijis vājš. Šā gadsimta sākumā bija vērojama ekonomikas izaugsme, bet to nopietni skāra 2008. gada globālā krīze, no kuras līdz šim nav izdevies atlabt. Ukrainas finanses gadu gaitā pasliktinās, kam galvenais iemesls ir publisko finanšu nesaimnieciskā pārvaldība. Turklāt valsts budžeta ieņēmumu daļu negatīvi ietekmē ēnu ekonomikas ievērojamais īpatsvars. Lai gan Ukraina cenšas veikt reformas, to joprojām uzskata par viskorumpētāko valsti Eiropā. Valsts politikas veidošana ir atkarīga no privātām interesēm. Oligarhu klani turpina dominēt Ukrainas ekonomikā, politikā un plašsaziņas līdzekļos.

Kopš 2004. gada ir bijuši trīs svarīgi notikumi: 2004. gadā – oranžā revolūcija, 2010. gadā – prezidenta vēlēšanas un 2014. gadā – Maidana revolūcija. Kopš 2014. gada sākuma ir bijusi nopietni apdraudēta Ukrainas teritoriālā vienotība.

Valsts ekonomiskās un finanšu grūtības ir ļoti padziļinājis Austrumukrainas konflikts.

ES sadarbojas ar Ukrainu saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku un tās austrumu reģionālo dimensiju – Austrumu partnerību. 2007.–2015. gadā ES finansiālā palīdzība bija dotācijas 1,6 miljardu EUR apmērā, no kā puse bija budžeta atbalsts, un makrofinansiālie aizdevumi 3,4 miljardu EUR apmērā.

Īpašais ziņojums Nr. 32/2016 “ES palīdzība Ukrainai” ir pieejams 23 ES valodās.